

CTM Center for Teknik & Miljø
Møllebjergvej 4
4330 Hvalsø
H [Lejre Kommunes hjemmeside](#)

Jonas David Larsen
Natur og Miljø
D 4646 4941
E jdla@lejre.dk

Dato: 23. november 2021
J.nr.: 21-000580

HOFOR A/S
Att.: Jens Rasmussen
Ørestads Boulevard 35
2300 København S

Sendt på mail til jera@hofor.dk

Tilladelse til midlertidig udledning af oppumpet grundvand samt boregrubevand fra udgravning af ledningstracé i Ramsø Kildeplads

Lejre Kommune meddeler hermed Hovedstadens Forsyningsselskab, HOFOR A/S (i det følgende benævnt HOFOR), tilladelse til at udlede midlertidigt oppumpet grundvand fra deres kildeplads i Ramsø Mose (i det følgende benævnt Ramsø Kildeplads), til Langvad Å.

Tilladelsen er midlertidig, og gælder frem til og med **den 31. marts 2022.**

I forbindelse med at HOFOR skal udføre renoveringsarbejder på Ramsø Kildeplads, har de behov for at tørholde nogle af deres indvindingsboringer, mens renoveringsarbejdet står på, da disse ellers vil blive fyldt op af indtrængende grundvand.

HOFOR vil udlede til Langvad Å via en række udledningpunkter i selve kildepladsen. Desuden vil de have behov for at tømme deres råvandsledning, som fører råvandet fra kildepladsen og til vandværk. Denne udledning vil ligeledes ske til Langvad Å, kort før den løber sammen med Lavringe Å.

Uddybende projektbeskrivelse findes i afsnittet "Projektbeskrivelse", på side 4 - 5.

Medmindre andet er præciseret, så menes der med "grundvand" i det følgende både grundvand fra kildepladsen, samt råvand fra råvandsledningen.

Lovgrundlag for tilladelsen

Tilladelsen meddeles i henhold til § 28 stk. 1 i Miljøbeskyttelsesloven. Lov nr. 1218 af 25. november 2019.

Tilladelsen kan påklages til Miljø- og Fødevarerklagenævnet. Klagefristen er 4 uger fra når tilladelsen er offentliggjort på kommunens hjemmeside.

Tilladelsen er offentliggjort på [Lejre Kommunes hjemmeside](#) den 23. november 2021. Klagefristen udløber således den 21. december 2021.

Klagefristen har som udgangspunkt **ikke** opsættende virkning. Tilladelsen kan derfor udnyttes, fra når den er meddelt. Det skal dog bemærkes, at klagenævnet - hvis tilladelsen påklages - kan bestemme at klagen har opsættende virkning. I så fald må tilladelsen tidligst udnyttes, når nævnet har afgjort klagen, og kun hvis klager ikke har fået medhold.

Al udnyttelse af tilladelsen inden klagefristens udløb sker på ansøgers egen risiko.

Uddybende klagevejledning findes på side 8 - 9.

Vilkår for tilladelsen

Tilladelsen meddeles på nedenstående vilkår.

1. Tilladelsen gælder fra dags dato, og frem til og med **den 31. marts 2022**. Herefter udløber tilladelsen uden yderligere varsel. Hvis der opstår behov for at forlænge tilladelsens gyldighed, skal HOFOR hurtigst muligt kontakte Lejre Kommune herom.
2. HOFOR skal udlevere en kopi af tilladelsen til den entreprenør, som er tilknyttet arbejdet med at renovere kildepladsen. Tilladelsen skal opbevares på byggepladsen under hele arbejdets udførelse.
3. Tilladelsen omhandler følgende:
 - a) Udledning af oppumpet grundvand fra HOFOR's borer i Ramsø Kildeplads og til Langvad Å
 - b) Udledning af oppumpet grundvand fra tømning af råvandsledning til Langvad Å ved AssersmølleTilladelsen gør det ikke ud for tilladelser/dispensationer efter anden lovgivning. Herunder, men ikke begrænset til: naturbeskyttelsesloven, vandforsyningsloven samt vandløbsloven.
4. Projektet skal udføres som beskrevet i ansøgningen, samt vist på de tilhørende kortbilag. Der må ikke udledes vand i forbindelse med projektet andre steder, end hvad der er beskrevet i projektbeskrivelsen.
5. HOFOR skal informere Lejre Kommune skriftligt, når udledningen opstartes, samt igen når den er afsluttet.
6. Der må ikke udledes mere grundvand fra Ramsø Kildeplads, end hvad der er nødvendigt for akkurat at tørholde borerne, mens de nye flanger monteres. Ligeledes må der ikke udledes mere grundvand fra råvandsledningen, end hvad der er nødvendigt for akkurat at tørholde denne, mens denne renoveres.
7. Alt oppumpet grundvand skal forinden udledning passere gennem egnede anlæg til iltning, hhv. sedimentation, i den nævnte rækkefølge. Iltning og sedimentation skal være fysisk adskilt fra hinanden således, at sedimentationen foregår i en uforstyrret vandsøjle.

8. Bundfældet materiale fra sedimentationen skal bortskaffes i henhold til reglerne for jordflytning.
9. Det udledte grundvand må ikke indeholde synligt materiale, såsom ler, mudder, kalk, okkerslam el.lign. Eventuelle synlige aflejringer af sådant materiale i eller omkring Langvad Å som følge af udledningen, skal fjernes som led i den øvrige reetablering omkring de enkelte boregruber.
10. Udledningen må ikke medføre skader på vandløbsbrinker, i form af strømrrender el.lign. Ved reetablering af udgravningen i kildepladsen skal eventuelle skader på vandløbsbrinker ligeledes reetableres.
11. Udledningen må ikke medføre overfladisk afstrømning over skel til anden mands grund, eller på lignende vis give gener for omkringboende.
12. Mængden af udledt grundvand fra kildepladsen, samt fra råvandsledningen, må ikke overstige 100 m³ pr. time, svarende til 28 liter pr. sekund, for hvert af disse steder. Udledningen skal i øvrigt ske under skelen til den til enhver tid værende vandstand i åen, se også de efterfølgende vilkår.
13. Udledningen må ikke medføre, eller medvirke til, øget brink- eller bunderosion, aflejring, opstuvning eller oversvømmelse i eller omkring Langvad Å, nedstrøms fra hvor udledningen foregår. HOFOR samt dennes entreprenør skal løbende føre tilsyn med, at ingen af disse hændelser indtræffer, mens udledningen står på. Skulle én eller flere af disse hændelser indtræffe, så skal Lejre Kommune orienteres herom, og udledningen omgående neddrøses til et niveau, hvor hændelsen/hændelserne ikke længere forekommer.
14. Udledningen må ikke finde sted på tidspunkter, hvor vandstanden i Langvad Å naturligt er høj, f.eks. som følge af skybrud eller tøjbrud. HOFOR samt dennes entreprenør skal sikre dette ved inden opstart at indhente oplysninger fra vejrtjenester og ved tilsyn med vandstanden i vandløbet inden og mens udledningen står på. HOFOR skal informere Lejre Kommune om opstart og afslutning af udledningen, samt sende oplysninger fra tilsyn og om forventede vandstandsforhold.
15. I tilfælde af vejrleds dag, skal udledningen standses, og må herefter først genoptages sammen med det øvrige arbejde. Ved vejrleds dag på grund af nedbør må udledningen dog først genoptages, når vilkår 13 - 14 ikke derved vil blive tilsidesat.
16. Hvis der konstateres, eller opstår mistanke om, forurening af jord og/eller grundvand i borerne, så skal oppumpningen **straks** indstilles og kommunens miljøafdeling kontaktes.
17. Ved **akut opstået forurening** (oliespild el.lign.) på byggepladsen samt/eller i borerne, skal oppumpningen ligeledes straks indstilles, og kommunens miljøvagt herefter kontaktes via **Alarm 1-1-2**. Samtidig skal der iværksættes umiddelbare tiltag, med henblik på at begrænse forureningens udbredelse mest muligt.

18. Standses udledningen i medfør af vilkår 16 - 17, så kan den **tidligst** forventes genoptaget, når kommunens miljøafdeling har vurderet sagen og givet lov til genoptagelse. Ved forurening udenfor kommunens kontortid ([link til kommunens hjemmeside med kontortider m.m.](#)) kan udledningen således **tidligst** forventes genoptaget på den førstkomende hverdag, med forbehold for yderligere sagsbehandlingstid.
19. Ved konstateret forurening af jord og/eller grundvand kan Lejre Kommune stille krav om supplerende rensning af det oppumpede grundvand, i form af olieudskillere, aktivt kulfilter el.lign., inden det udledes. Kravet om rensning vil afhænge af forureningens type, omfang samt alvorlighedsgrad. Kommunen kan derudover bestemme, at der skal udtages vandprøver til analyse for specifikke stoffer, evt. med en nærmere fastsat frekvens.
Evt. krav om supplerende rensning samt/eller prøvetagning og -analyse vil være gældende, indtil:
 - a) det oppumpede grundvand ikke længere viser tegn på forurening, **eller**
 - b) oppumpningen afsluttes.
20. Lejre kommune kan i øvrigt når som helst kræve, at der inden en nærmere angivet tidsfrist udtages og analyseres en prøve af det oppumpede grundvand, med henblik på at kontrollere for indhold af forurenende stoffer i grundvandet.
21. Alle udtagne vandprøver skal analyseres på et akkrediteret miljølaboratorium. I det omfang, at laboratoriet ikke står for prøvetagningen, skal udtagning samt efterfølgende opbevaring af vandprøverne følge laboratoriets evt. anvisninger.
22. Alle udgifter forbundet med udtagning og analyse af vandprøver afholdes af HOFOR.
23. Lejre Kommune kan uden yderligere varsel foretage tilsyn på udledningen, med det formål at kontrollere for overholdelse af tilladelsens vilkår. Hvis der ved tilsynet konstateres tilsidesættelse af tilladelsens vilkår, så kan kommunen påbyde udledningen standset på stedet. Udledningen må herefter først genoptages, når de(t) påtalte forhold er bragt i orden og godkendt af kommunen.
24. Tilladelsen er ikke omfattet af en lovmæssig retsbeskyttelse. Lejre Kommune kan således når som helst tage tilladelsen op til revision, hvis de stillede vilkår måtte vise sig utilstrækkelige eller uhensigtsmæssige. En evt. revideret tilladelse vil blive meddelt som et påbud om ændrede vilkår efter § 30 stk. 1 i Miljøbeskyttelsesloven, og der vil være klage mulighed.

Projektbeskrivelse

I forbindelse med et forestående renoveringsarbejde på Ramsø Kildeplads, har HOFOR behov for midlertidigt at udlede oppumpet grundvand til Langvad Å.

Det skyldes, at der er behov for at oppumpe grundvand fra de op mod 80 år gamle indvindingsboringer, da flere af disse er utætte så der siver grundvand ind i deres råvandsledning, som fører råvand fra kildepladsen og til deres vandværk.

For at stoppe indsivningen, er HOFOR nødt til at montere nye flanger i boringerne. For at gøre dette, skal de eksisterende flanger først fjernes. Når disse fjernes, vil grundvandet strømme ind i boringerne, og det er dette grundvand som det vil være nødvendigt at oppumpe, så boringerne tørholdes mens de nye flanger monteres.

Når arbejdet med at renovere selve kildepladsen er udført, skal råvandsledningen renoveres, hvilket vil ske ved "relining", hvor HOFOR vil lægge en ny ledning inde i den eksisterende.

For at dette kan foretages, har HOFOR behov for at tømme råvandsledningen for grundvand. Tømningen vil ligeledes ske til Langvad Å, i et punkt ved Assersmølle Kildeplads, som ligger umiddelbart opstrøms fra Langvad Å's sammenløb med Lavringe Å.

Råvandsledningen kan indeholde op til 1.500 m³ vand, som vil blive udledt etapevist, i takt med at råvandsledningen relines.

HOFOR har ansøgt om at udlede op til 100 m³ oppumpet grundvand i timen, svarende til ca. 28 liter i sekundet. Denne mængde kan dog variere fra boring til boring, da den beror på grundvandstrykket i de enkelte brønde på det givne tidspunkt. Endvidere vil der ikke blive udledt hele tiden, men kun i det omfang det er nødvendigt for at tørholde boringerne mens de nye flanger monteres.

Ramsø Kildeplads består af i alt 30 indvindingsboringer, men det er p.t. uvist hvor mange af disse boringer som har behov for nye flanger, og hvor der derved vil ske oppumpning samt udledning af grundvand. Fra de boringer, som ikke måtte have behov for nye flanger, vil der ikke ske nogen oppumpning, og dermed heller ikke nogen udledning.

Såfremt det måtte vise sig nødvendigt at montere nye flanger i alle 30 boringer, så skønner HOFOR at der vil være behov for ca. 20 udledningpunkter. Med undtagelse af udledningen ifm. tømning af råvandsledningen ved Assersmølle, så vil alle 20 udledningpunkter ligge indenfor kildepladsens område.

Udledningen vil flytte sig langs med Langvad Å, i takt med at de enkelte boringer, som måtte have behov for nye flanger, får monteret disse.

Det oppumpede grundvand vil blive iltet, samt sedimenteret, inden det ledes til Langvad Å. Herved vil evt. okkerforbindelser i grundvandet først blive udfældet, og dernæst bundfældet, så de ikke ledes til åen. For at beskytte åbrinken mest muligt mod erosion, vil selve udledningen foregå på plaskeplader eller lignende.

HOFOR forventer, at arbejdet med at renovere Ramsø Kildeplads vil tage ca. 3 måneder.

Entreprenøren på arbejdet er Zacho-Lind A/S, Baldersbækvej 10, 2635 Ishøj, CVR 10 97 65 88.

Kommunens vurdering

Forhold til jordforureninger

Der er ikke kortlagt forurening efter jordforureningsloven i Ramsø Kildeplads. Dette er undersøgt ved opslag i GIS/Kortinfo, samt i Danmarks Miljøportal, den 22. november 2021. Der ses endvidere ikke at være kortlagt jordforureninger på arealer som støder op til kildepladsen.

Oppumpningen vurderes således ikke at udgøre nogen nævneværdig risiko for mobilisering af jordforureninger.

Der er i tilladelsen stillet vilkår om, at oppumpningen, ved konstatering af eller begrundet mistanke om forurening af jord og/eller grundvand, omgående skal indstilles og kommunen kontaktes med henblik på en vurdering. Vilkår 16 og 17.

Af vilkårene fremgår det endvidere, at der i tilfælde af forurening kan stilles krav om yderligere rensning samt analyser af grundvandet, inden det udledes til Langvad Å. Vilkår 19.

Miljømæssig tilstand i Langvad Å

Miljømålet for Langvad Å er god økologisk tilstand. Kornerup Å, som Langvad Å leder til, har ligeledes miljømålet god økologisk tilstand.

Den nuværende økologiske tilstand i Langvad Å, fra Hovedvejen og nedstrøms, er i MiljøGIS for Vandområdeplanerne 2015-2021 angivet som Dårlig. Opstrøms Hovedvejen er tilstanden angivet som Moderat. Tilstanden for fisk er dårlig, mens tilstanden for smådyr er moderat.

For Kornerup Å er den nuværende økologiske tilstand angivet som Dårlig. Det samme gælder tilstanden for fisk. Tilstanden for smådyr er angivet som God.

Kvaliteten af det udledte vand forventes at være god, idet det oppumpede grundvand vil blive iltet samt sedimenteret, inden det ledes til Langvad Å. Vi forventer derfor, at miljøkravene, jf. bekendtgørelse om fastlæggelse af miljømål for vandløb, søer, overgangsvande, kystvande og grundvand kan overholdes.

Der er i tilladelsen stillet vilkår om, at udledningen ikke må forårsage øget erosion af vandløbsbrinker og/eller vandløbsbund. Lejre Kommune har i ansøgningsfasens opstart meddelt HOFOR dette telefonisk, og HOFOR har i deres ansøgning oplyst, at udledningen vil foregå på plaskeplader, hvorved risikoen for brink-/bunderosion holdes på et minimum.

Vi vurderer derfor, at udledningen ikke vil påvirke de biologiske forhold i vandløbene som følge af øget erosion.

Vi vurderer på ovenstående baggrund, at den midlertidige mertilførsel af vand til Langvad Å samt Kornerup Å vil være uden væsentlig betydning for den miljømæssige tilstand i vandløbene og ikke være til hinder for målopfyldelse i vandløbene.

Udledning af miljøfremmede stoffer til Langvad Å og Kornerup Å

Projektet vil ikke indebære stoftilsætning af nogen art til det oppumpede grundvand. Tværtimod vil projektet indebære en fjernelse af jern-/okkerforbindelser fra det oppumpede grundvand, inden det udledes til Langvad Å, via iltningen samt sedimentationen (jf. vilkår 7).

Det udledte grundvand vil altså ikke indeholde andre stoffer, end hvad der er påvist i analyseprøver fra nærliggende drikkevandsboringer, og stofferne vil ligeledes ikke forekomme i andre koncentrationer, end hvad der er målt i boringerne.

I denne vurdering er der taget udgangspunkt i analyseprøverne fra HOFOR's egne vandindvindingsboringer på Ramsø Kildeplads. Der er set på analyseresultatet for samlevand fra kildepladsen, udtaget den 26. oktober 2020.

Der er vurderet på de i analysen målte stoffer, som også er omfattet af et miljøkvalitetskrav for overfladevand i medfør af bekendtgørelse nr. 1625 af 19. december 2017 om fastlæggelse af miljømål for vandløb, søer og havet, bilag 2, del B. Resultaterne ses i nedenstående tabel. Der er valgt at sammenholde stofkoncentrationerne i analyseprøven med maksimumskoncentrationer i overfladevand (indlandsvand), fremfor generelle koncentrationer, da udledningen - og dermed stofpåvirkningen - kun vil være af midlertidig varighed.

Stof	Målt koncentration i analyseprøve [µg/L]	Miljøkvalitetskrav for overfladevand [µg/L]
Arsén	0,18	43
Barium	76	145
Bentazon	< 0,01	450
Bor	530	2080
Dichlorprop	< 0,01	41
Ethylbenzén	< 0,02	180
Kobolt	0,068	18
Mangan	38	420
Mechlorprop	< 0,01	187
Strontium	3900	5530
Toluén	< 0,02	380

Som det fremgår af tabellen, så ligger de målte stofkoncentrationer i vandet fra Ramsø Kildeplads under miljøkvalitetskravet for overfladevand i medfør af bekendtgørelse nr. 1625, når der ses på maksimumskoncentrationer.

Det vurderes derfor, at Langvad Å, såvel som øvrige recipienter nedstrøms, ikke vil blive påvirket negativt af miljøfremmede stoffer, som følge af udledningen.

Klagevejledning

Tilladelsen kan påklages til Miljø- og Fødevarerklagenævnet (i det følgende benævnt MFKN), jf. kapitel 11 i Miljøbeskyttelsesloven. Klagefristen er 4 uger fra når afgørelsen er annonceret på kommunens hjemmeside.

Tilladelsen vil blive annonceret på [Lejre Kommunes hjemmeside](#), under ”Høringer, afgørelser og udbud”, den 23. november 2021.

Hvem kan klage?

Følgende personer/grupper er klageberettigede:

1. Ansøger/adressaten for afgørelsen
2. Ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører
3. Offentlige myndigheder
4. Foreninger eller organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø
5. Foreninger eller organisationer, som har en væsentlig interesse i sagens udfald
6. Privatpersoner, som har en individuel, væsentlig interesse i sagens udfald

For grupperne 4.-6. kan MFKN kræve dokumentation for klageberettigelse. Nævnet kan afvise en klage, hvis de vurderer at klager ikke har en individuel, væsentlig interesse i sagens udfald.

Sådan klager du

Klagen skal indgives skriftligt via Klageportalen inde på Nævnenes Hus. [Klik her for at åbne Nævnenes Hus](#). Nævnenes Hus kan også tilgås gennem [Virk.dk](#).

Inde på Nævnenes Hus vælger du først ”Start din klage”. Under ”Miljø og Energi” vælger du herefter ”Miljø- og Fødevarerklagenævnet”, og følger anvisningerne videre dérfra.

Du skal bruge dit Nem-ID for at klage. Har du et login til Miljøportalen, så kan du alternativt bruge dette i stedet for dit Nem-ID.

Din klage skal være indgivet til MFKN senest den 21. december 2021 klokken 23:59.

Klagen vil i første omgang blive sendt til den myndighed, som har truffet afgørelsen. Myndigheden sender herefter klagen videre til MFKN, ledsaget af sine eventuelle kommentarer til klagen.

En indgivet klage har som udgangspunkt **ikke** opsættende virkning, medmindre MFKN bestemmer andet. Tilladelsen kan således udnyttes, så snart den er meddelt, dog for ansøgers egen regning og risiko.

Du skal betale et klagegebyr

Du skal betale et klagegebyr til MFKN for at klage over tilladelsen. Du kan se taksten for klagegebyret inde på Klageportalen. Du betaler klagegebyret med betalingskort i Klageportalen, når du indgiver din klage. Virksomheder, myndigheder og organisationer kan derudover bestille en faktura på klagegebyret, ligeledes i Klageportalen.

Bemærk, at din klage kun betragtes som indgivet rettidigt, hvis du enten har betalt klagegebyret, eller bestilt en faktura, senest ved klagefristens udløb.

Du får klagegebyret retur, hvis du får helt eller delvist medhold i din klage.

Hvis du vil fritages for at klage digitalt

MFKN skal som udgangspunkt afvise en klage, der ikke indgives via Klageportalen, medmindre den pågældende klager er fritaget for at bruge Klageportalen.

Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, så skal du sende en skriftlig, begrundet anmodning til den myndighed, der har truffet afgørelsen. Myndigheden videresender herefter din anmodning til MFKN, der træffer afgørelse om hvorvidt de kan imødekomme din anmodning.

Med venlig hilsen

Jonas David Larsen
Spildevandsmedarbejder

Bilagliste

Bilag 1 Kort over Ramsø Kildeplads

Kopi af tilladelsen er sendt til

HOFOR A/S' hovedpostkasse, hofor@hofor.dk

Miljøstyrelsen, mst@mst.dk

Naturstyrelsen, nst@nst.dk

Styrelsen for Patientsikkerhed, stps@stps.dk

Friluftsrådet, roskilde@friluftsradet.dk

Danmarks Naturfredningsforenings lokalkomité, lejre@dn.dk

Danmarks Naturfredningsforenings hovedpostkasse, dn@dn.dk

Danmarks Sportsfiskerforbund, post@sportsfiskerforbundet.dk

Danmarks Fiskeriforening, mail@dkfisk.dk

Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark, gun@ferskvandsfiskeriforeningen.dk

Bilag 1

Kort over Ramsø Kildeplads, med råvandsledning til Assersmølle Kildeplads

